

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

СТАНОВИЩЕ ПО ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 2-2/2026 г.

На основание чл. 84 и чл. 88, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО), във връзка с чл. 31, ал. 1 и ал. 4 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 36, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС),

СЪГЛАСУВАМ

Проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия

Възложител: Дирекция „Политика по изменение на климата“, Министерство на околната среда и водите

Седалище: 1000, гр. София, район Оборище, бул. „Мария Луиза“ № 22

Характеристика на проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия (Плана/ППЗ):

Проектът на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, е за сухоземната територия на Р България (без акваторията на Черно море и вътрешни водни обекти), в която се обособяват приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия в съответствие с разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ).

В Плана са обособени 25 приоритетни зони с обща площ от 6 383,91 кв. км, в близост до точки за присъединяване и наличие на идентифициран капацитет в електропреносната мрежа. На тези територии могат да бъдат разположени най-малко 2 500 MW нови вятърни мощности. Зоните обхващат територии в следните области: Видин, Монтана, Враца, Плевен, Велико Търново, Ловеч, Габрово, Русе, Търговище, Разград, Сливен, София-област, София (столична), Перник, Кюстендил, Стара Загора, Хасково, Кърджали и Смолян, като включват множество общини в рамките на посочените области.

Определянето на тези зони е базирано на пространствен анализ в среда на географски информационни системи (ГИС) след идентифициране на територии с висок технически

потенциал за производство на енергия от вятър, прилагане на критерии за изключване съгласно нормативните и стратегическите ограничения и класифициране на територии с положителни характеристики. Използвани са пространствени данни за ветровия потенциал, защитени територии (ЗТ) и защитени зони (ЗЗ) от Националната екологична мрежа „Натура 2000“, чувствителни територии за биологичното разнообразие, миграционни коридори на птици, зони с индикатор на чувствителност (БАН), горски територии, черноморското крайбрежие и неговата плажна ивица, постоянно затревени площи, зони с наложени ограничения от Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници (НПДЕВИ) 2012–2020 г. и енергийната инфраструктура. Отчетени са и ограниченията, произтичащи от изискванията за безопасност на полетите и функционирането на гражданската авиационна инфраструктура.

От Плана са изключени площите на ЗЗ и ЗТ, чувствителни територии за биологичното разнообразие, определени в планове за действие на видове, вкл. птици, торфища, влажни зони, миграционните пътища на птици, горските територии, трайно затревените територии, черноморското крайбрежие и крайбрежната плажна ивица, както и територии около някои защитени зони (изброени в проекта на план), съответстващи на ограничения за разполагане на ветрогенератори съгласно Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници (НПДЕВИ) 2012–2020 г.

По отношение на присъединяването към електроенергийната мрежа за зоните са отчетени 463 MW капацитет по предварителни договори, както и 1 615 MW възможност за нови присъединявания. Обобщеният капацитет за всички 25 зони възлиза на 2 078 MW, като капацитет за присъединяване е наличен в зони 8, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23 и 24, а за останалите зони към момента не е предвиден такъв.

Основните цели на Плана са:

- Определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, които предоставят благоприятни природни, технически и инфраструктурни условия за развитие на проекти за оползотворяване на енергия от вятъра.
- Подпомагане на ускореното внедряване на възобновяеми енергийни източници чрез създаване на ясна, предвидима и обоснована рамка за инвеститорите и публичните институции.
- Оптимизация на процесите по пространствено и енергийно планиране, чрез използване на съвременни аналитични инструменти, географски информационни системи (ГИС) и актуални пространствени бази данни.
- Стимулиране на икономическото развитие и насърчаване на инвестициите в секторите на чистата енергия, иновациите и зелените технологии.
- Подобряване на енергийната сигурност и независимост на страната, чрез увеличаване на дела на местното производство от възобновяеми източници и намаляване на зависимостта от вносни енергоносители.
- Подкрепа на прехода към нисковъглеродна икономика, в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите на парникови газове и постигане на климатична неутралност до 2050 г.
- Гарантиране на социална и екологична отговорност, като се осигурят условия за обществен диалог, оценка на кумулативните въздействия и справедлив енергиен преход за всички региони.

Стратегическата цел на проекта на Плана е да допринесе за постигане на целта за оползотворяване на вятърната енергия на ниво Европейски съюз и в Република България чрез балансирано планиране на територии за ускорено прилагане на технологии за оползотворяване на енергията на вятъра и трансформирането ѝ в електрическа енергия, съобразено с инвестиционните възможности, компонентите на околната среда и биологичното разнообразие в Република България.

Специфичната цел на ППЗ е да осигури подходящи сухоземни райони от територията на Република България, които очертават обща рамка на площите за приоритетно развитие на

инвестиционни проекти за оползотворяване вятърна енергия, без да се засягат районите с висока екологична чувствителност, включително целите за опазване на защитените зони от Европейската екологична мрежа „Натура 2000“ на територията на България и европейското и националното законодателство в областта на околната среда.

Планът за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия е стратегически документ, разработен в съответствие с общите европейски политики и цели в областта на енергетиката, устойчивото развитие и ограничаването на изменението на климата. Основната му цел е да осигури териториална, аналитична и нормативна основа за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, чрез определяне на зони с висока степен на пригодност за изграждане на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, без тези процеси да влияят и нарушават състоянието на околната среда. Съгласно чл. 5, ал. 10 от ЗЕВИ разработването и приемането на Плана не изключват възможността за развитие и реализиране на проекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия извън териториите, включени в приоритетните зони, при условие че се спазват всички изисквания на приложимото национално и европейско законодателство.

Планът е разработен в изпълнение на задължението на България по чл. 15в „Зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници“ от Директива 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. (RED III), с която е изменена за трети път Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници.

поради следните МОТИВИ:

1. Планът за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия е в пряка взаимовръзка и съответства на следните водещи Европейски стратегически документи: Парижко споразумение за ограничаване на глобалното затопляне, Европейски зелен пакт, Стратегия на Европейския съюз за биологичното разнообразие за 2030. Проектът на Плана съответства и е съобразен и със следните национални стратегически документи: Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, Националният план за възстановяване и устойчивост на Република България, Национална програма за развитие „България 2030“ - Ос за развитие 2. Зелена и устойчива България, П4. Кръгова и нисковъглеродна икономика, План за развитие на преносната електрическа мрежа на България за периода 2026 – 2035 г. на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, Дългосрочна стратегия за смекчаване на изменението на климата до 2050г. на Република България, Пътна карта за климатичната неутралност на Република България (актуализирана 02.07.2024 г.), Национална Стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г., Стратегия и план за действие за прехода към кръгова икономика на Република България за периода 2021–2027 г., Актуализирана Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха 2020 - 2030 г., Стратегия за биологичното разнообразие в Република България, Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г., Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020-2030 г., Рамка за приоритетни действия за Натура 2000 в България за Многогодишната финансова рамка за периода 2021-2027 г., Морска стратегия на Р. България 2022-2027 г. Планът е съвместим и съобразен със следните регионални стратегически документи: Интегрирани териториални стратегии за шестте региона за планиране на ниво NUTS 2 за периода 2021-2027 г. (ИТСР), Плановите за управление на речните басейни за периода 2022-2027 г. и Плановите за управление на риска от наводнения 2022-2027 г. на четирите дирекции за басейново управление – „Дунавски район“, „Източнобеломорски район“, „Западнобеломорски район“ и „Черноморски район“.

2. Проектът на ППЗ не влиза в противоречие със съотносимите национални и европейски стратегически документи.

3. Териториалният обхват на Плана включва определени зони от територията на Република България, като не се включват акваторията на Черно море и вътрешни водни обекти.

4. Анализирани са съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към прилагането на Плана.

5. Съгласно направените в доклада за екологична оценка (ЕО) анализи и изводи за очакваните въздействия върху околната среда и човешкото здраве:

5.1. Климат и атмосферен въздух:

5.1.1. Климат:

Изпълнението на проекта на „План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятър“ не предполага негативно засягане на територии по отношение на климата, климатичните изменения и адаптацията към климатичните изменения. Количествата генерирани в околната среда емисии от прилагането на плана (реализирането и експлоатация на свързаните с него инвестиционни предложения) се очаква да са с пространствен мащаб, който да е с подмрежов ефект за пространствените мащаби на изменение на климата. Няма да има изменение в режима и пространственото разпределение на стойностите на климатичните елементи в разглежданите райони, засегнати от определените приоритетни зони и съответно обект на оценка.

При реализацията на проекти по плана, свързани с извършването на строително-монтажни работи и поддържане и ремонт на такива, се очаква незначително количество парникови газове от работата на строително-монтажната техника. В резултат от генерирането на парникови газове при прилагане на проекта на плана не се очаква въздействие върху климата.

По отношение на адаптацията към климатичните промени, то урегулираното застрояване на имотите при проектиране, съобразено с наблюдаваните и очаквани тенденции в климатичните промени, както и организиране средата на бъдещите вятърни паркове, ще окажат положителен ефект върху адаптационните процеси, който може да се оцени като локален, само за териториите на приоритетните зони и конкретните проекти, постоянен, необратим и вторичен, с ниска интензивност.

5.1.2. Атмосферен въздух:

Изпълнението на плана в цялост води до положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух (КАВ) в районите, понастоящем със значителен принос на емитирани в атмосферата вредни вещества от добива и преработката на конвенционални горива.

Прилагането на плана в неговата цялост се очаква да има положително въздействие върху КАВ, което ще се прояви с голяма вероятност и ще въздейства постоянно вкл. и на национално ниво. Очакваното въздействие ще е вторично или още индиректно и е свързано с намаляване на процента произведена електрическа енергия от изкопаеми горива в енергийния микс на страната, в резултат на което ще се ограничат емитираните в атмосферата замърсители от добива и изгарянето им. Въздействието ще е обратимо и се оценява със средна интензивност. Възможна е проява на кумулация, предвид прилагането на конкретния проект в едно с други проекти за производство на енергия от възобновяеми източници.

5.2. Повърхностни и подземни води:

5.2.1. Повърхностни води:

От реализацията на конкретни инвестиции по плана не се очаква да окажат значително отрицателно въздействие върху повърхностните води. Възможни са временни, отрицателни, локални и обратими въздействия върху водната среда, дължащи се на реализацията на конкретни проекти, водещи до повишена мътност на водата. Същите ще бъдат първични по характер, с голяма вероятност да се проявят в конкретния случай и с ниска интензивност, предвид слабата до средна степен на чувствителност на рецептора и малката сила на въздействието. Не се очаква кумулативност на идентифицираното въздействие.

Прилагането на плана не е свързано с ползване на свежа вода и генериране на отпадъчни потоци води, предвид което не се очакват каквито и да е въздействия върху повърхностните водни обекти в приоритетните зони и в частност районите на конкретните предвиждания/проекти. Изграждането и експлоатацията на вятърните паркове няма да окаже въздействие върху водоизточници и санитарно-охранителни зони (СОЗ) около тях.

Реализацията на плана ще намали общия процент на енергията от изкопаеми горива в енергийния микс на страната, като по този начин ще допринесе за ограничаване на въздействията върху повърхностните води, породени от работата на топлоелектрически централи (ТЕЦ). Въздействията се оценяват с ниска интензивност, отчитайки и понастоящем не така високия натиск върху водните тела, предвид прилаганите мерки от издадените разрешителни за водовземане и/или използване на водните обекти за зауставане на генерирани потоци отпадъчни води.

5.2.2. Подземни води:

Въздействията върху съществуващото химично състояние на подземните водни тела може да се изразява в инфилтриране на замърсители през зоната на аерация в подземните водни тела (ПВТ) само и единствено в случай на аварийни ситуации на технически средства по време на изграждането на конкретните вятърни паркове и последващата им поддръжка в периода на тяхната експлоатация. При нормални условия не се очаква промяна на химично състояние на ПВТ.

За реализирането на дейностите по проекта на плана не се предвижда да се използват подземни води за водоснабдителни и др. цели. Въздействието върху количественото състояние на подземните води не се очаква.

Цялостното въздействие върху количеството и качеството на повърхностните и подземните води от реализацията на плана се очаква да е положително в резултат от намаляване добива и производството на електрическа енергия от изкопаеми горива и от ограничаване на количествения натиск от водовземане от ПВТ при експлоатацията на ТЕЦ и съответно и риска за замърсяване на ПВТ от неконтролируемо изпускане на замърсители.

5.3. Геоложка среда:

Изграждането на вятърни паркове не предполага значителни въздействия върху геоложката среда. Въздействия може да се очакват във фазата на строителство и по-специално при изграждане на фундаментите, които са на дълбочина от 2 до 4 метра. На тази дълбочина се очаква незначително засягане на най-горните литоложки слоеве. Въздействията ще са отрицателни при засягането на приповърхностния слой и с малък обхват (основно локален), необратими, с първичен характер и ниска сила на въздействие. Кумулативност на въздействието не се очаква, но не се изключва напълно такава, ако в непосредствено близки райони се засегне приповърхностния слой на геоложката основа от новоизградени съоръжения или добив на полезни изкопаеми. За компонент геоложка среда не се очакват значителни негативни въздействия.

5.4. Ландшафт:

При строителството и експлоатацията на вятърни паркове не са нужни мащабни строителни дейности, които биха имали потенциала да променят релефните и ландшафтни характеристики в даден район. Дейностите са съсредоточени на малки по площ площадки, разпръснати в определен район, на които се засягат основно растителността (ако има такава), почвите и литоложката основа. Не се очакват значителни последици върху отделните компоненти на ландшафта, на връзките между тях, както и върху цялостното функциониране на една природна система в която се изгражда и функционира подобен тип съоръжение.

Основните отрицателни въздействия са върху населението в районите разположени в близост до действащ вятърен парк и са изразени най-силно във визуалната промяна на установения и разпознаваем пейзаж, с който дадена локация се свързва и възприема от местното население. Въздействията, които един вятърен парк поражда, са основно визуални и водят до промяна във възприятието за ландшафта, но не и до промяна в неговите капацитет и устойчивост.

Отрицателните визуални въздействия са напълно обратими и могат да бъдат прекратени по всяко време от експлоатационния период на един вятърен парк, чрез демонтаж

на съоръженията.

5. Земи и почви:

Изграждането на вятърни паркове не предполага значителни въздействия върху почвите. Въздействията върху почвите са съсредоточени в етапа на строителство на пътища за достъп до определените площадки, на фундаментите за монтаж на ветрогенератори, на подземни/въздушни кабелни трасета, и на подстанция (когато е необходима).

Общата засегната площ от изграждането на един вятърен парк ще зависи, както от броя на ветрогенераторите, така и от технологичните изисквания при монтажа им. Степента на въздействията ще се определя от вида и качеството на почвената покривка в засегнатия район и на ниво План не може да бъде определена. Очаква се въздействията да са незначителни поради малката засегната площ, отдалечеността на площадките една от друга и възможността за частично възстановяване на увредените терени след демонтаж на ветрогенераторите.

По време на експлоатацията на вятърен парк не се очакват отрицателни въздействия върху почвите. Възможно е косвено положително въздействие върху почвите на национално ниво в случай, че енергията, произведена от вятъра, намали нуждата от използване на изкопаеми горива и респективно намали засегнатите от добива им земи.

5.6 Културно-историческо наследство:

Предвид малките засегнати площи, както и извършването на предварителни археологически проучвания на площадките, не се очакват въздействия върху културното наследство.

5.7. Биологично разнообразие извън защитени територии и защитени зони:

5.7.1. Флора и фауна:

✓ Растителна покривка и местообитания:

Изграждането на вятърни турбини, вътрешни пътища, кабелни трасета и подстанции е свързано с пряка загуба на растителна покривка. Строителният отпечатък е относително малък и очакваното въздействие е локално. Характерът и интензивността на въздействието варира съществено в зависимост от типа засегната растителност.

✓ Растителни съобщества

Линейният характер на пътната инфраструктура и в по-малка степен – изграждането на фундаментите могат да доведат до фрагментация на естествените растителни съобщества. Строителният отпечатък е малък, въздействието е с умерена отрицателна интензивност в зоните с естествена растителна покривка.

Обработваеми земи

В Зони 2–10 обработваемите земи заемат 70–95% от площта в Зони 1, 11–13 и 22–25 – 57–69%, в останалите зони – под 50%. Обработваемите земи не представляват естествена растителност и не са местообитания на консервационно значими видове. Не се очаква въздействие върху флората.

Тревни формации и пасища

Част от тревните площи са вторични пасища и деградирали тревни формации с ниска до средна чувствителност.

Храстови съобщества

Храстовите съобщества са предимно в Зони 11, 12, 23 и 25, където хвойнови храсталаци, драка и деградирали горски храсталаци формират преходни стадии на растителна сукцесия. Тяхната чувствителност е ниска до средна. Очаква се строителния отпечатък да е малък и с ниска отрицателна интензивност.

Горски местообитания

Горските местообитания са с най-висок дял в Зони 19, 20 и 23, където горите, преходните горско-храстови съобщества и земите с естествена растителност заемат съответно 46, 67 и 63% от площта. В Зони 18 и 21 делът им е 31–34%, в Зони 11, 13 и 14 – 9–30%. В останалите зони горите са фрагментирани или отсъстват.

При малка вероятност и висока чувствителност въздействието се оценява с умерена отрицателна интензивност.

Скални местообитания

Скалните местообитания по своята природа са свързани с естествени скални разкрития

и не се застрояват пряко. Загубата им е възможна единствено при прокарване на пътища и кабелни трасета в скалисти терени. Очаква се малък строителен отпечатък и въздействие с ниска отрицателна интензивност.

Водни и влажни местообитания

Водните и влажните местообитания са установени предимно в Зони 22–25. Пряката загуба на водни местообитания при строителство на турбини е практически изключена, тъй като съоръженията не се изграждат върху водни площи. Въздействието се оценява с умерена отрицателна интензивност.

✓ Находища на консервационно значими растителни видове

На ниво план не може да се предвиди наличието на находища на консервационно значими растителни видове в строителния отпечатък на бъдещите инвестиционни предложения - това изисква теренно картиране преди инвестиционното проектиране. Фактът, че значителни територии с потенциал да поддържат популации на консервационно значими растителни видове са изключени от плана (постоянно затревени площи /ПЗП/, горски територии, ЗЗ, ЗЗТ) прави вероятността от наличие на такива находища относително слаба, но поради високата чувствителност на рецептора въздействието е с умерена отрицателна интензивност, с потенциал за нарастване до висока при наличие на значима популация в строителния отпечатък. С прилагането на предвидената по-долу мярка, отрицателното въздействие върху популациите на консервационно значими видове растения ще бъде сведена до минимум.

✓ Трансформация на растителността

Нарушените почвени повърхности при строителството могат локално да благоприятстват развитие на рудерални и инвазивни видове, по пътища и около фундаментите, от където да проникнат и в местообитания в близост. Въздействие е възможно и в случай на рекултивация/озеленяване с такива видове. Вероятността за навлизането им в ненарушени естествени местообитания е ограничена, поради по-високата устойчивост на автохтонните съобщества. Предвиденото поддържане на ниска растителност около ветрогенераторите допълнително ограничава възможността за трайно установяване и разпространение. В земеделски ландшафти ефектът е с ниска допълнителна значимост.

Въздействието е вторично, с локален обхват и ниска отрицателна интензивност. Въпреки това, поради известна неопределеност по отношение на дългосрочното разпространение, е предвидена мярка за ползване на местни видове при евентуално озеленяване.

5.7.2. Безгръбначни животни:

Въздействието върху широко разпространените видове с многочислени популации е незначително поради ниската им чувствителност.

За горските видове безгръбначни животни при малка вероятност и висока чувствителност въздействието е оценено с умерена отрицателна интензивност.

За тревните безгръбначни чувствителността е оценена като средна - тревните местообитания в зоните са предимно вторични пасища и деградирани формации, не първични полуестествени тревнища, а популациите на стенобионтните видове са фрагментирани и с ниска плътност. Дори при пълно развитие на капацитета на зоните, постоянно засегнатата площ от тревни местообитания ще е относително малка спрямо общата им площ, предвид точковия характер на строителния отпечатък на вятърните турбини. Въздействието се оценява с ниска отрицателна интензивност.

Пряка загуба на водни местообитания при строителство на турбини не се очаква. Възможно е само индиректното въздействие при замърсяване по време на строителство - локално, временно въздействие и ниска отрицателна интензивност. Популационната плътност на консервационно значимите видове (*Cordulegaster heros*, *Ophiogomphus cecilia*, *Euplagia quadripunctaria* и т.н.) в зоните е ниска, а вероятността от системна смъртност на консервационно значими индивиди е малка. Въздействието се оценява с ниска отрицателна интензивност.

Изграждането на вътрешните пътища, кабелните трасета и подстанциите е свързано с фрагментация на местообитанията на безгръбначните. Основното очаквано последствие е

намаляване на ефективния размер на отделните хабитатни фрагменти и влошаване на качеството на периферните им зони. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност.

Не се очаква значителен бариерен ефект върху безгръбначните.

5.7.3. Рибни:

Вятърните турбини не представляват пряка заплаха за рибите, тъй като водните местообитания не се застрояват. Единственото възможно въздействие върху рибите е индиректно - при строителство в близост до реки и водни тела. Въздействия са определени като локални, временни и обратими и с ниска отрицателна интензивност.

Не се очаква фрагментация или бариерен ефект върху рибите от ветроенергийните паркове (ВЕП). Рибите са ограничени в рамките на водните тела, а строителният отпечатък на ВЕП не ги засяга.

5.7.4. Земноводни и влечуги:

Не се предвижда изграждане на съоръжения върху водни площи, което изключва пряката загуба на водни местообитания при строителство на турбини. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност, както за водните, така и за сухоземните местообитания. Дори при пълно развитие на капацитета на зоните засегнатата площ е относително малка, спрямо общата площ на местообитанията в тях.

Загубата на местообитания за влечугите не засяга значимо ареалите на широко разпространените видове. При средна до висока чувствителност въздействието се оценява с ниска до умерена отрицателна интензивност.

5.7.5. Бозайници:

Строителният отпечатък е малък спрямо площта на местообитанията на повечето бозайници. За едрите бозайници с широки ловни територии - прякото унищожаване на местообитания е незначително спрямо общата им ловна площ. При ниска до средна чувствителност въздействието е с ниска отрицателна интензивност. За видовете с по-специфични изисквания към местообитанията - загубата на специфични микростообитания може да е по-значима. При средна до висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност.

Пряка смъртност на бозайници от сблъсък с турбините не се очаква. При повечето видове не се очаква смъртност и по време на строителството. При строителство е възможна смъртност на дребни бозайници при земни работи, в случай, че при извършване на земни работи има колонии/дупки. Въздействието е оценено с умерена отрицателна интензивност за дребни видове бозайници и с ниска отрицателна интензивност за останалите, но то ще бъде сведено до минимум с прилагане на посочената мярка по-долу.

При висока чувствителност въздействието е с умерена отрицателна интензивност. За видове с колониален начин на живот и фиксирани дупки, въздействието е оценено с умерена отрицателна интензивност при наличие на активни колонии в строителния отпечатък. За останалите видове въздействието е с ниска отрицателна интензивност.

Вътрешните пътища биха имали ограничен бариерен ефект за повечето бозайници. При висока чувствителност въздействието върху коридорната свързаност в Зони 1, 3, 4 и 15 се оценява с умерена отрицателна интензивност, за останалите зони - с ниска отрицателна интензивност.

5.7.6. Прилепи:

Прилепите са определени като най-чувствителните групи гръбначни животни към ветроенергийните паркове.

Планът за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия предвижда инсталиране на акустични ултразвукови системи за възпиране на прилепите. Системи, съобразени с диапазона на ехолокация, могат да намалят смъртността, като ефективността варира значително в зависимост от вида и метеорологичните условия. За мигриращите видове, вкл. пещерно зависими, въздействието е с умерена отрицателна интензивност. Оценка на риска за прилепите ще се извършва индивидуално по зона и вид на ниво конкретно инвестиционно предложение, включваща предконструкционен мониторинг на прилепната активност и специфичните хранителни маршрути на обитателите на засегнатите убежища.

Изграждането на пътища и кабелни трасета би могло да доведе до фрагментация на хранителните местообитания (до намаляване на ефективната площ на горски масиви, крайречна растителност и влажни зони), които прилепите ползват за лов. Въздействието е с ниска отрицателна интензивност. Прилепите са силно подвижни животни с летален радиус от километри до десетки километри. Ветропарковете не представляват непреодолима бариера.

5.7.7. Птици:

В обхвата на приоритетните зони се срещат 252 вида птици. Зоните с висока концентрация на чувствителни видове и основните миграционни пътища Via Pontica и Via Aristotelis са изключени от приоритетните зони.

Строителният отпечатък на ветроенергийните паркове се определя за малък - фундаментите на турбините, вътрешните пътища и кабелните трасета заемат ограничена площ извън Natura 2000 зоните. Въздействието върху птиците чрез пряка загуба на местообитания е локално.

Безпокойството от строителни дейности и от постоянния аеродинамичен и механичен шум при експлоатацията на турбините се очаква да е по-значимо за едрите хищни птици с широки ловни територии, относително ниска репродуктивна способност и дълъг период за достигане на полова зрялост. Извън гнездовия сезон такъв ефектът е по-слабо изразен. С плана се предвижда строителна забрана през периода февруари–май, която частично покрива гнездовия период.

Основните миграционни пътища са изключени от плана, като приоритетните зони са разположени предимно на равнинен и хълмист терен, поради което рискът от значителен бариерен ефект при сезонна миграция е намален. Остатъчен риск съществува при дифузна миграция и при ежедневни хранителни полети на гнездящи видове в близост до зоните. При малка до средна сила и средна чувствителност въздействието е оценено с ниска до умерена отрицателна интензивност в зависимост от конкретното местоположение на турбините спрямо посоките на прелет.

Планът предвижда строителна забрана за периода февруари–май, която частично покрива гнездовия сезон за голяма част от видовете размножителния сезон продължава до по-късно. При спазване на забраната за строителни дейности през февруари–май, въздействие в този период и извън размножителния период не се очаква. При разчистване на растителността в периода юни-юли, при наличие на активни гнезда се очаква въздействие с умерена отрицателна интензивност.

Планът предвижда система за ранно предупреждение с функция за спиране на турбините при установяване на чувствителни видове. За опазване на птиците от сблъсък, поради близостта на активни гнезда на чувствителни видове, в тези зони се предвижда прилагане на допълнителни мерки при наличие на конкретно инвестиционно предложение.

Врабчоподобните и другите малки пойни птици са практически незасегнати от сблъсък с турбините при нормални метеорологични условия. Планът предвижда ADLS осветление, което намалява привличащия ефект на светлините върху нощните мигранти. Въздействието се оценява с ниска отрицателна интензивност.

С плана се предвижда инсталиране на устройства против сблъсък по новите въздушни електропроводи и подземно полагане на кабелните трасета там, където е възможно. При прилагане на тези мерки, въздействието се оценява с ниска отрицателна интензивност.

5.7.8. Кумулативно въздействие върху биологичното разнообразие:

Кумулативното въздействие върху флората и растителността от комбинираното прилагане на Плана със съществуващите паркове се изразява в адитивна загуба и фрагментация на естествени местообитания. Кумулативният ефект е определен като отрицателен и нарастващ пропорционално на броя на реализираните съоръжения.

Кумулативното въздействие върху фауната е отрицателно при всички засегнати групи. Възможна е кумулативна загуба и фрагментация на местообитания. Сметкаващ фактор е пространственото разделение между съществуващите паркове и приоритетните зони в Плана, както и изключването на основните миграционни пътища от приоритетните зони.

5.8. Защитени територии и защитени зони:

От териториалния обхват на етапа на картирането са изключени всички зони от екологичната мрежа Натура 2000.

За целите на доклада по ЕО е направен анализ на местоположението на защитените територии спрямо 25-те приоритетни зони (ПЗ) за развитие на ветрогенератори по два критерия - 14 бр. от ПЗ граничат непосредствено с 22 бр. защитени местности и 7 бр. природни забележителности, три ПЗ граничат с един природен парк и три са съседни на други два парка, а останалите 11 бр. ПЗ имат защитени територии в 10 км обхват от тях, вкл. и национален парк. На етапа на проекта на плана не са идентифицирани противоречия с целите и режимите на защита на защитените територии в близост до ПЗ.

5.9. Материални активи:

Очаква се в резултат от цялостното прилагане на плана да се проявят положителни въздействия върху материалните активи в районите на определените приоритетни зони, предвид регулираното изграждане на нови обекти, без риск от унищожаване или увреждане на вече съществуващи. Очакваните въздействия се оценяват с голяма вероятност, положителни, локални и постоянни, необратими и вторични, с ниска интензивност, предвид това, че не са пряко насочени към материалните активи за населението.

При осъществяване на строително-монтажни работи на конкретни ИП, предвидени от Плана, не се очаква въздействие, свързано с разрушаването или увреждане на материални активи в районите на приоритетните зони, в т. ч. и собственост на трети лица.

5.10. Рискови фактори върху околната среда:

Прилагането на плана ще има положително въздействие върху качеството на атмосферния въздух (КАВ), с голяма вероятност и постоянно въздействие вкл. и на национално ниво. Очакваното въздействие ще е вторично, породено от намаляване на процента на произведена електрическа енергия от изкопаеми горива в енергийния микс на страната, обратимо и със средна интензивност. Възможна е проява на кумулация, предвид прилагането на конкретния проект ведно с други проекти за производство на енергия от възобновяеми източници.

Предвидените за реализация инвестиционни предложения, свързани с електрическа енергия от вятъра, не са свързани с използването на свежа вода и генерирането на потоци отпадъчни води, поради което самия План не е предпоставка за количествено и качествено увреждане на повърхностните и подземните водни тела и съответно ситуирани в близост водоизточници, излагайки на риск живота и здравето на хората. Кумулативно прилагането на плана, в неговата цялост, ще доведе до намаляване добива на изкопаеми горива и производството на електрическа енергия, предвид което се очаква положително въздействие върху водните обекти.

Чрез недопускане нерегулируемостта застрояване, в резултат от прилагането на плана, както и застрояване, позоваващо се на данни от предварително извършени моделирания на очакваното акустично натоварване на средата от функционирането на вятърните перки, вкл. и в кумулативен аспект с други подобни ИП, не се очаква прилагането на ППЗ да окаже значително отрицателно въздействие върху здравно-хигиенните аспекти на средата и върху живота и здравето на хората.

По отношение на вибрациите и нейонизиращите лъчения, прилагането на ППЗ не се очаква да доведе до нива на физичните фактори, застрашаващи живота и здравето на хората, резултат от което не се очаква да са в основата на отрицателни въздействия върху населението в съответните райони. По отношение на здравословните и безопасни условия на работа, реализирането на Плана би могло да доведе до риск от отрицателни въздействия върху здравето на работниците, но при стриктно спазване на националното законодателство, не се очаква същите да окажат значително отрицателно въздействие за дълъг период от време върху работниците. Въздействието, ще е кратковременно, само за периода на реализиране на конкретни ИП в границите на съответните зони и обратимо по характер. Спазвайки националното законодателство и прилагайки превантивни защитни мерки, то ще бъде сведен до минимум риска от проява на отрицателни последици върху здравето на работниците, резултат от завишените вибрации в района на строителство.

За етапа на експлоатация на обекти, предвидени съгласно плана, не се създават условия и предпоставки за увеличаване на шумовото натоварване и увеличаване на запрашеността на средата над допустимите норми и др., което да представлява риск за околната среда и човешкото здраве.

Нейонизиращите лъчения не оказват въздействие, поради нормативно определените отстояния до територии на населени места, респ. до обекти, подлежащи на здравна защита, поради което не се очаква каквото и да е въздействие върху населението.

Във връзка с качеството на питейните води прилагането на ППЗ не се очаква да доведе до тяхното влошаване и застрашаване живота и здравето на населението.

Не се очаква отрицателно засягане на територии по отношение на опасните химични вещества и риска от големи аварии от изпълнението на проекта на плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятъра.

Предвид значителния обхват на ППЗ и потенциалния обем на възможните дейности, в случаите на конкретни ИП в определените с Плана зони, при възникване на такива предложения ще се уточнява тяхното конкретно местоположение, характеристики, капацитет, съществуващ потенциал за присъединяване към електропреносната мрежа (MW) и др. Това ще бъде съобразено с най-близко разположените зони и обекти, подлежащи на здравна защита, с гарантирано спазване на нормативните изискванията по отношение опазване на водите, забраните и ограниченията в санитарно-охранителните зони на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване и на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

В резултат от направената прогнозна оценка на очакваните въздействия по компоненти и фактори на околната среда в резултат от реализацията на плана, може да се обобщи, че в пространственото развитие на зоните в обхвата на ППЗ, са предвидени всички мероприятия, за да бъде средата комфортна в максимална степен, при това не само в екологичен, а и във функционален аспект. Предвид това, заключението е, че едновременното функциониране на съществуващи и предвиждани за изграждане обекти, не предполага възникване на възможности за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено въздействие на рисковите фактори върху населението на населените места.

5.11. Отпадъци:

При правилно управление на отпадъците, при реализиране на конкретни ИП и спазване на нормативната уредба в областта на опазването на околната среда, не се очаква въздействие върху компонентите и факторите на околната среда от образуваните отпадъци.

5.12. Опасни химични вещества и смеси и риск от големи аварии:

Предвижданията на ППЗ няма да допринесат за промяна на съществуващата ситуация свързана с опасните вещества, като с плана не се предвиждат дейности по реализация (изграждане) на нови предприятия и/или съоръжения с нисък или висок рисков потенциал. Не се очаква предвижданията на ППЗ да увеличат риска за възникване на големи аварии в такива предприятия, предвид нормативните изисквания за отстояния до населени места.

5.13. Наднормени нива на вредни физични фактори:

Не се очаква прилагането на ППЗ да окаже значително отрицателно въздействие в резултат от шумовото натоварване на средата.

Прилагането на ППЗ не се очаква да доведе до нива на вибрациите и нейонизиращите лъчения, водещи до отрицателни въздействия върху населението в съответните райони.

Не се очаква строителните работи в хода на реализирането на дадени инвестиционни предложения за ветрогенератори, както и експлоатацията им, да влоши акустичната среда в близко ситуираните населени места.

5.14. Кумулативното въздействие е оценено при извършения анализ на вероятните значителни въздействия върху околната среда по компоненти и фактори, като въздействия, които могат да се проявят в хода на реализацията на инвестиционно предложение по предвижданията на плана и в резултат от цялостното предвиждане на плана.

5.15. Не се очаква трансгранично въздействие от реализацията на плана.

6. В доклада за ЕО са разгледани и оценени „нулева алтернатива“ (продължение на настоящите процеси и тенденции за развитие на отделни територии в цялата страна за производство на електрическа енергия от вятър, без прилагане на ППЗ) и алтернатива за развитие при условие, че се прилага ППЗ, заедно с предвидените в него мерки за елиминиране на възможни отрицателни въздействия. От направеното сравнение между „нулева алтернатива“ и „развитие при условие, че се прилагат мерките и дейностите, предложени в ППЗ“ е видно, че:

6.1. „нулева алтернатива“ е неприемлива, тъй като ППЗ осигурява съгласуваност с политиките и целите на Република България и Европейския съюз в областта на възобновяемата енергия и устойчивото развитие;

6.2. „нулева алтернатива“ е непрепоръчителна и от гледна точка опазването на околната среда и човешкото здраве, тъй като от направените анализи и оценки в доклада за екологична оценка ясно се вижда екологичната насоченост на плана, като се доказва, че същият ще допринесе за балансирано и устойчиво управление на околната среда, чрез зонирание на подходящи територии за производство на електрическа енергия от вятър, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и съоръжения за присъединяването им към електрическата мрежа;

6.3. с изпълнението на плана се осигурява пълно съобразяване и изпълнение на екологичните приоритети на стратегически и планови документи на европейско и национално ниво.

7. В резултат на извършения анализ екипът от експерти, разработил доклада за ЕО на проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, е направил заключение, че:

7.1. Прилагането на предвижданията в ППЗ ще допринесе за постигане на целта за оползотворяване на вятърната енергия на ниво Европейски съюз и в Република България чрез балансирано планиране на територии за ускорено прилагане на технологии за оползотворяване на енергията на вятър и трансформирането ѝ в електрическа енергия, съобразено с инвестиционните възможности, компонентите на околната среда и биологичното разнообразие в Република България.

7.2. Обобщавайки анализите и оценките, направени в ДЕО, във връзка с предвижданията на ППЗ, при прилагане на предвидени мерките за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последствия от осъществяването на плана за околната среда и човешкото здраве, ще се постигне комплексен положителен ефект по отношение на балансирано планиране и използване на територии, предмет на оценка.

8. Засягане на защитени територии и защитени зони:

Предмет на проекта на План е сухоземната територия на Република България (без вътрешните водни обекти), в която се обособяват приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия (ВГ) в съответствие с разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ).

При картографирането за определяне на приоритетните зони (ПЗ) са изключени площите на ЗЗ и ЗТ, чувствителни територии за биологичното разнообразие, определени в плановете за действие на видове (торфища, влажни зони и местообитания на видове и птици), миграционните пътища на птици, горските територии, трайно затревените територии, черноморското крайбрежие и крайбрежната плажна ивица, както и територии около някои защитени зони (изброени в проекта на план), съответстващи на ограничения за разполагане на ветрогенератори съгласно Националния план за действие за енергия от възобновяеми източници (НПДЕВИ) 2012–2020 г.

Във връзка с изискването на чл. 36, ал. 2 от Наредбата за ОС, предвид разпоредбата на чл. 12, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от същата Наредба, е извършена проверка по отношение местоположението на включените в 25-те ПЗ площи, при която се установи, че те не попадат в границите на защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ), както и в границите на защитени зони по смисъла на ЗБР.

8.1. На основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за ОС, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която проектът на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните **мотиви**:

8.1.1. Планът за определяне на приоритетни зони е стратегически документ, разработен в съответствие с общите европейски политики и цели в областта на енергетиката, устойчивото развитие и ограничаването на изменението на климата. Основната му цел е да осигури териториална, аналитична и нормативна основа за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, чрез определяне на зони с висока степен на пригодност за изграждане на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия без тези процеси да влияят и нарушават състоянието на околната среда, вкл. биологичното разнообразие като неин компонент, респ. на опазването на представителните за България и Европа типове природни местообитания на застрашени, редки и ендемични растителни и животински видове, ключови елементи на защитените зони.

8.1.2. Характерът на плана цели да подпомогне планирането и не предполага непременно разполагане на съоръжения за производство на електрическа енергия от вятърна енергия във всички площи, определени като такива, в границите на условно обособените приоритетни зони. Планът не изключва възможността за провеждане на съгласувателни процедури по реда на екологичното законодателство, вкл. и процедури по оценка за съвместимост спрямо защитените зони, в близост до които се предвижда реализирането на конкретните инвестиционни предложения, а само съкращаване на времето за провеждане на съгласувателните процедури.

8.1.3. Предвид обстоятелството, че площите, в които могат приоритетно да се развият обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, са извън границите на защитените зони по смисъла на ЗБР, няма вероятност да се наруши тяхната цялост и структура, тъй като няма да бъдат пряко унищожени и/или фрагментирани площи от природни местообитания и/или от местообитания на видове, вкл. птици, предмет на опазване в тях.

8.1.4. С изключването на площите на основните сезонни миграционни коридори на птици от площите за разполагане на ветрогенератори в приоритетните зони вероятността от възникване на бариерен ефект е сведена до незначителна по степен.

8.1.5. В съответствие със Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ) в Плана за приоритетните зони са определени ефективни смекчаващи мерки при изграждане и експлоатацията на обекти за производство на енергия от възобновяеми източници с цел намаляване в максимална степен на въздействия като смъртност или безпокойство на екземпляри от видове, предмет на опазване в защитените зони, и въобще за защитените видове животни. Планът прилага принципа на предпазните мерки като предвижда задължителни превантивни и адаптивни действия при проектирането и при експлоатацията на обекти за производство на енергия от вятърна енергия в приоритетните зони с цел смекчаване на потенциалното отрицателно въздействие върху най-чувствителни групи животни – прилепи и птици (най-вече нощни и мигриращи птици).

8.1.5.1. Вероятността от обезпокояване на видовете, предмет на опазване в защитените зони, особено чувствителни при размножаване и отглеждане на малките, се предотвратява с изрично разписаната мярка за изграждане на обектите извън периода февруари-май.

8.1.5.2. Мерките за планиране и монтиране при единични ветрогенератори на устройства за сигнализиране на турбините с мигащи светлини с дълги интервали между две последователни светлини, а при групи - на специализирана система (ADLS), при която светлините се активират само при установяване на приближаващи летящи обекти в определен въздушен обхват, свеждат до минимум безпокойството на видовете (най-вече прилепи и птици), причинено от светлинно замърсяване.

8.1.5.3. Въвеждането на система за ранно предупреждение с предварително дефинирани протоколи за спиране на въртенето на роторите на ветрогенераторите, разработени въз

основа на видовете, числеността, поведението на птиците и отчитане на метеорологични условия, не предполагат вероятността от смъртност при птици в значителна степен, така че не се очакват съществени изменения в структурата и популациите, предмет на опазване в близко разположените зони.

8.1.5.4. Инсталиране на системи за излъчване на акустични ултразвукови сигнали за възпиране на прилепите (за да не попаднат в зоната на ротора) е мярка за превенция срещу евентуалната смъртност на тези защитени видове. Поддържане на площи с ниска растителност в радиус от 200 метра около всеки ветрогенератор предполага, че тази територия няма да бъде използвана от прилепите като хранително местообитание и сблъсъкът с ветрогенераторите ще бъде минимизиран в максимална степен.

8.1.5.5. Мерките за проектиране на устройства против сблъсък по новите въздушните електропроводи или на подземно прокарване на кабелни трасета, за обезопасяване с допълнително изолиране на проводящите елементи на съществуващи стълбове, използвани за присъединяване, или проектиране на нови надземни електропроводи от безопасни за птиците конструкции и/или изолирани конзоли за предотвратяване на токови удари също ще намалят вероятността от смъртност при птици.

8.1.5.6. Осигуряването на непрекъснатостта на работата на въведените устройства и системи като мерки в плана и предвиденото централизирано документиране на всички спирания, наблюдения и инциденти предопределят мониторинг на ефективността им и предполагат периодичната им актуализация на база резултати и нови научни знания в областта.

8.1.6. Обстоятелството, че разполагането на обекти за производство на енергия от вятъра по плана ще се осъществява извън защитени зони, не предполага отделяне на емисии и отпадъци във вид и количества, които да окажат пряко и значително по степен отрицателно въздействие върху ключови елементи на защитените зони, вкл. и върху абиотични фактори на средата от жизнено важно значение за тях.

8.1.7. Тъй като от площите от приоритетните зони за разполагане на ветрогенератори са изключени защитените зони и буфери около част от тях, основните миграционни коридори, торфищата, влажните зони и местообитания на видове и птици като чувствителни територии за биологичното разнообразие, постоянно затревените площи, горски територии и черноморското крайбрежие, вземайки предвид и заложените в плана задължителни мерки при изграждане и експлоатация на съоръженията, включително мониторинг на ефикасността им, вероятността от възникване на кумулативно въздействие върху видове и местообитания, вкл. птици, предмет на опазване в близко разположени на територии от приоритетните зони защитени зони, е минимална.

9. В хода на процедурата по ЕО са изискани и съответно представени становища по смисъла на чл. 155, ал. 1, т. 23 от Закона за водите (ЗВ) от всяка от четирите басейнови дирекции (БД) за управление на водите, като с:

9.1. писма с вх. № № 05-08-249/29.01.2026, ЕО-43-12/30.01.2026 г., ЕО-43-11/30.01.2026 г. и ЕО-43-10/29.01.2026 г. на МОСВ, от директорите на Басейнова дирекция „Дунавски район“, (БДДР), Басейнова дирекция „Западнобеломорски район“ (БДЗБР), Басейнова дирекция „Черноморски район“ (БДЧР) и Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ (БДИБР) са предоставени становища с описание на съответните засегнати от зоните подземни и повърхностни водни тела, санитарно-охранителни зони (СОЗ), райони със значителен потенциален риска от наводнения.

9.2. Съгласно становище на БДДР е изразено, че:

9.2.1. в териториалния обхват на БДДР попадат изцяло или частично **Зона 1** - Област Видин (общ. Брегово, общ. Ново село, общ. Видин, общ. Грамада, общ. Кула, общ. Бойница), **Зона 2**- Област Видин (общ. Бойница, общ. Макреш, общ. Грамада, общ. Кула, общ. Видин, общ. Белоградчик), **Зона 3** - Област Видин (общ. Димово, общ. Макреш, общ. Грамада, общ. Видин, общ. Белоградчик, общ. Ружинци), обл. Монтана (общ. Лом, общ. Брусарци), **Зона 4** - Област Видин (общ. Ружинци), обл. Монтана (общ. Лом, общ. Брусарци), **Зона 5** - Област Монтана (общ. Лом, общ. Брусарци, общ. Монтана, общ. Медковец, общ. Якимово, общ. Вълчедръм) **Зона 6** - Област Монтана (общ. Монтана, общ. Якимово, общ. Вълчедръм, общ.

Бойчиновци), **Зона 7** - Област Враца (общ. Оряхово), Област Плевен (общ. Кнежа, общ. Долна Митрополия), **Зона 8** - Област Плевен (общ. Долна Митрополия, общ. Искър, общ. Долни Дъбник, общ. Гулянци), **Зона 9** - Област Плевен (общ. Гулянци, общ. Никопол, общ. Долна Митрополия, общ. Плевен, общ. Пордим), **Зона 10** - Област Плевен (общ. Левски, общ. Никопол, общ. Белене), Област Велико Търново (общ. Свищов, общ. Павликени, общ. Полски Тръмбеш, общ. Велико Търново), **Зона 11** - Област Ловеч (общ. Летница, общ. Ловеч), Област Велико Търново (общ. Павликени, общ. Сухиндол), Област Габрово (общ. Севлиево), **Зона 12** - Област Русе (общ. Ценово, общ. Борово, общ. Иваново, общ. Две могили, общ. Бяла), Област Велико Търново (общ. Стражица), обл. Търговище (общ. Попово), **Зона 13** - Област Русе (общ. Две могили, общ. Бяла), Област Велико Търново (общ. Стражица), обл. Търговище (общ. Попово, общ. Опака, общ. Антоново, общ. Омуртаг, общ. Търговище), Област Разград (общ. Разград, общ. Лозница - без землищата на населените места: Крояч, Ловско, Манастирци, Трапище, Тръбач и Чудомир), **Зона 14** - Област София (общ. Драгоман, общ. Сливница), Област Перник (общ. Трън - без землищата на населените места: Горочевци, Видрар, Докьовци, Пенкьовци, Лева река, Горна Мелна, Къшле, Долна Мелна, Шипковица и Дълга лука; общ. Брезник - само за землищата на населените места: Озърновци, Ребро, Кривонос и Брусник; общ. Перник - само за землището на населено място: Радуй), **Зона 15** - Област София (общ. Костинброд, общ. Своге), Област София (столична), **Зона 18 и Зона 19** - Област София (столична), **Зона 20** - Област София (общ. Ихтиман, общ. Елин Пелин) и **Зона 21** - Област Велико Търново (общ. Велико Търново, общ. Сухиндол, общ. Павликени), Област Габрово (общ. Севлиево, общ. Дряново, общ. Габрово, общ. Трявна);

9.2.2. По отношение на зони за защита на питейните води от повърхностни водни тела - Зона 1 попада в зона с код BG1DSWWO1108, Зона 13 попада в зона с код BG1DSWYN1024, Зона 15 попада в зона с код BG1DSWIS1626, Зона 18 попада в зона с код BG1DSWIS1130, Зона 21 попада в зони с код BG1DSWYN1014, с код BG1DSWYN1115 и с код BG1DSWYN1215;

9.2.3. по отношение на зони за опазване на стопански ценни видове риби и други водни организми - Зона 2 и 7 попадат в зона с код BG1FSWDU000R001, Зона 21 попада в зона с код BG1FSWYN900R1215;

9.2.4. приоритетни зони 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 21 попадат в буферни зони с радиус 1 000 м около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване без определена СОЗ по реда на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (Наредба № 3/16.10.2000 г.);

9.2.5. произлизащите от Плана дейности не се в противоречие с предвидените мерки в Програмата от мерки за намаляване на риска от наводнения и неблагоприятните последици по отношение на човешкото здраве, стопанската дейност, околната среда и културното наследство към Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН) 2022-2027 г. на БДДР;

9.2.6. с проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия не се предвижда водовземане и/или ползване повърхностни и/или подземни води, както и други дейности които могат да окажат негативно въздействие върху състоянието водите, при спазване на мерките и законовите разпоредби, описани в становището на БДДР;

9.2.7. не се предвижда използване на приоритетни и/или опасни вещества, които да създават предпоставка за пряк контакт с подземните води и не се очаква отрицателно въздействие върху химичното и/или количественото състояние на подземните водни тела.

9.3. Съгласно становище на директора на БДИБР е направено заключение с мотивирана оценка, че реализацията на Проект на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, не следва да окаже значимо негативно въздействие върху водите и водните екосистеми, при спазване на

забраните и ограниченията, свързани с действащата нормативна уредба и при съобразяване с действащите ПУРБ и ПУРН.

9.4. Съгласно становище на БДЗБР е изразено, че:

9.4.1. В териториалния обхват на БДЗБР попадат четири приоритетни зони - 14, 16, 17 и 18. В Плана за управление на речните басейни (ПУРБ) на ЗБР 2022-2027 г. не са налични забрани относими към реализацията на плана. Дейностите, произлизащи от Плана не са в противоречие и с предвидените, в ПУРН на ЗБР, мерки.

9.4.2. Произлизащите от Плана дейности не противоречат на заложените цели за поддържане на добро състояние на повърхностните и подземните водни тела. Реализирането на плана, няма да окаже негативно въздействие върху водите в района на БДЗБР и върху заложените цели за постигане на тяхното добро състояние, при спазване на разпоредбите на Закона за водите и условията, описани в описани в становището за допустимост, издадено на основание чл. 155, ал. 1, т. 3 от ЗВ.

9.5. Съгласно становище на БДЧР, черноморския район попада частично в приоритетна Зона 13. С плана не се предвижда водовземане от и/или ползване на повърхностни или подземни води; заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти; заустване на отпадъчни води в съоръжения, които могат да създадат опасност от замърсяване на подземните води, емитиране на приоритетни и/или опасни вещества от дейности, при които се осъществява или е възможен контакт с води. Не се очаква реализацията на предвидените от плана дейности да доведе до нови хидроморфологични изменения на повърхностните водни тела и негативни промени в състоянието на повърхностните и подземните водни тела.

9.6. Във всяко от становищата на четирите БД е направено заключение, че проектът на Плана е допустим с Плановите за управление на речните басейни 2022-2027 г. в четирите района на басейново управление и спрямо Плановите за управление на риска от наводнения 2022-2027 г. на БДДР, БДЗБР, БДИБР и БДЧР. Мотивираната оценка за значително въздействие върху водите и водните екосистеми е, че предвижданията на проекта на Плана, не се очаква да окажат значително въздействие върху водите и водните екосистеми при спазване на мерките, условията и законовите разпоредби, посочени в становищата, издадени на основание чл. 155, ал. 1, т. 3 от Закона за водите.

10. Проведени са консултации с Министерство на здравеопазването на различни етапи в проведената процедура по ЕО (консултации по задание за обхват и съдържание на ЕО и консултации по доклада за ЕО). В МОСВ е постъпило становище на Министерство на здравеопазването, във връзка с консултациите по доклада за ЕО с вх. № ЕО-43-45/22.05.2026 г., в което е изразено, че от териториалния обхват на Плана са изключени районите с висока екологична чувствителност, но не са изключени териториите на населени места, вкл. отстояние до 500 м от границите им. В становището на Министерството на здравеопазването е отчетено, че планът има характер на стратегически документ, чийто предмет не са конкретни планове, проекти, програми или инвестиционни предложения, а има за цел да създаде интегрирана рамка за пространствено и стратегическо планиране, която да подпомогне постигането на националните и европейските цели за енергийна трансформация, намаляване на емисиите на парникови газове и повишаване на дела на възобновяемите енергийни източници в енергийния микс на страната. С цел постигане на цялостна оценка на всички аспекти на въздействието от реализацията и експлоатацията на конкретни ветроенергийни съоръжения, както и предвиждането на мерки за ограничаване на въздействията и провеждането на контрол и мониторинг минимизиране на потенциалните рискове за хората и околната среда въздействия ще бъдат оценявани при провеждане на съответните процедури по реда на ЗООС и ЗБР при конкретно инвестиционно предложение. В становището на Министерството на здравеопазването не е направено заключение, че при прилагането на Плана за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия може да се окаже значително отрицателно въздействие върху здравето на хората. Направен е извод, че Плана може да бъде съгласуван/одобрен при спазване на мерките, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на плана върху околната среда.

11. В доклада за ЕО са препоръчани мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно минимизиране/компенсиране на неблагоприятни последствия от осъществяването на Плана върху околната среда.

12. В хода на процедурата по ЕО са проведени консултации, в т.ч. обществено обсъждане, резултатите от които са съобразени мотивирано и по подходящ начин в документацията по ЕО. Възложителят, съгласно изискванията на чл. 23, ал. 1, т. 2 от Наредбата за ЕО, е представил документация за резултатите от консултациите с обществеността и със заинтересованите органи и лица. Към документацията по ЕО е налична Справка за проведените консултации с мотиви за приети и неприети бележки, препоръки, мнения и предложения. Съгласно направената мотивировка е счетено, че не е възникнала необходимост от възлагане допълването на екологичната оценка или продължаване на консултациите по екологичната оценка на Плана. В резултат на провеждането на консултациите по доклада за ЕО не са постъпили мотивирани възражения по законосъобразност.

13. С Решение I-2/2026 г. от 12.06.2026 г., Междуведомствена комисия (МК) – специализиран състав на Висшия експертен екологичен съвет предлага да се съгласува проекта на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия.

и при следните мерки и условия:

I. Мерки и условия за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия:

A. Мерки за отразяване в окончателния вариант на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия:

Биологично разнообразие:

1. Строителната забрана, заложена в ППЗ, да обхване периода февруари – юли. Строителни дейности могат да се осъществяват и в периода февруари-юли, ако са започнали преди началото на м. февруари, ако е установена липса на гнездене или зимуващи колонии от експерт-орнитолог и/или зоолог специалист по прилепи (хироптеролог) в радиус 200 м от строителната площадка.

Б. Мерки за изпълнение при прилагането на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия:

Общи мерки

1. Инвестиционни предложения, планове и програми или техни изменения, произтичащи от План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, за които се изисква ОВОС/ЕО и попадащи под разпоредбата на чл. 31 от ЗБР, подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони и могат да бъдат одобрени само след положително решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС и при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.

2. Разполагането на вятърни генератори като част от бъдещи ИП в приоритетните зони да бъде съобразено с нормативно определено отстояние от границите на населени места по смисъла на Наредба № 14 от 15 юни 2005 г. за технически правила и нормативи за проектиране, изграждане и ползване на обектите и съоръженията за производство, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия, но на не по-малко от 500 м.

3. При планирането на отделни инвестиционни предложения в зоните, определени с ППЗ, задължително да бъде предвидено прилагане на смекчаващите мерки, заложиени с Плана.

4. Планирането на конкретни проекти по плана в близост до р. Дунав да става след анализ и оценка на потенциалните въздействия върху безопасността на корабоплаването и навигацията, които би имало изграждането и експлоатацията на ветрогенераторни паркове в райони, граничещи непосредствено с река Дунав.

Климат:

5. В хода на проектирането и реализацията на проекти при спазване изискванията на плана, да се залагат съответните мерки за адаптация към климатичните промени, характерни за районите на приоритетните зони.

Атмосферен въздух:

6. При товарене, разтоварване и транспортиране на прахообразни материали да се спазват изискванията на чл. 70 от Наредба № 1 за норми за допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

Подземни и повърхностни води:

7. Забрана на миенето и обслужването на транспортни средства и техника, както и съхранение на образувани отпадъци и използвани химични вещества и смеси, вкл. и опасни, в крайбрежните заливаеми ивици на реките.

8. Изграждането на обслужваща съответните ИП по плана инфраструктура, в т. ч. ел. мрежа, през водни обекти да става след получаване на съответните разрешителни по Закона за водите за ползване на водни обекти за изграждане на линейна инфраструктура.

9. Изграждането на фундаменти за поставяне на съответните вятърни турбини или други съоръжения да става съобразено с дълбочината на залягане на подземните води, така че да не се позволява разкриване на същите и създаване на предпоставки за директното им замърсяване.

10. При планиране на конкретни инвестиционни предложения по ППЗ да се предвиди спазване изискванията на ПУРБ 2022-2027 и ПУРН 2022-2027, в т. ч. изпълнение на предвидените в ПУРБ мерки за постигане целите за повърхностните и подземните водни тела, които са приложими към настоящия план за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, както и приложимите мерки за намаляване на риска от наводнения.

11. Да не се допуска временно съхранение на отпадъци, съдържащи приоритетни, опасни и вредни вещества, генерирани в процеса на строителство, както и на използвани в химични вещества и смеси, в т. ч. и опасни, в границите на СОЗ.

12. Прилагане на мерките от Становища по екологична оценка №№ 6-3/2024 г., 5-3/2024 г., 4-3/2024 г. и 3-3/2024 г., с които се съгласуват ПУРБ съответно на БД „Източнoбеломорски район“, БД „Черноморски район“, БД „Западнобеломорски район“ и БД „Дунавски район“.

13. При реализацията на проекти по конкретния план да се спазват приложимите мерки за намаляване на риска от наводнения в ДРБУ, ИБРБУ, ЗБРБУ и ЧРБУ, съгласно Програмата от мерки на ПУРН 2022 – 2027, както и тези от съответните становища по екологична оценка №№ 9-6/2023 г., 6-5/2023 г., 8-6/2023 г. и 7-5/2023 г., с които се съгласуват ПУРН на съответните басейнови дирекции – БД „Черноморски район“, БД „Дунавски район“, БД „Източнoбеломорски район“ и БД „Западнобеломорски район“.

14. Да се спазват забраните, ограниченията и ограниченията при доказана необходимост, съгласно изискванията на приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 2000 г.). За водоизточници, вкл. и около минерални извори, без учредени СОЗ, да се прилагат изискванията за буфер с радиус

1000 m, в границите на който да се спазват забраните и ограниченията от Националния каталог от мерки за ПУРБ.

15. Забрана на депониране и третиране на отпадъци, строителство, миенето и обслужването на транспортни средства и техника в крайбрежните заливаеми ивици и земи на водохранилищата.

16. Изграждането на инженерно-строителни съоръжения и други, при които се осъществява или е възможен контакт с подземните води, да се извършва при условията и по реда на Закон за устройство на територията, при спазване на изискванията за опазване на подземните води, съгласно Закона за водите.

17. При устройство и застрояване на имоти, граничещи с водни обекти да се осигури възможност за безпрепятствен достъп до речните корита за извършване на контрол, почистване и поддържане на речното корито, за изпълнение на укрепителни и геозащитни съоръжения и други.

18. Всички води и водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане, с цел поддържане на необходимото количество и качество на водите и здравословна околна среда, съхраняване на екосистемите, запазване на ландшафта и предотвратяване на стопански щети.

Геоложка среда:

19. Конкретните ИП по плана да се реализират след съгласуване с Министерство на енергетиката по отношение засягане на находища на подземни богатства, в т. ч. и концесионни площи.

20. В участъци, засегнати от свлачища, задължително да се извършат инженерно-геоложки проучвания.

21. Да се отчетат рисковете от влошаване на ерозионни процеси.

22. Да се направи оценка на свлачищните участъци и да се предвидят мероприятия за гарантиране на устойчивостта им.

Ландшафт:

23. Извършване на предварителни анализи и симулации на визуалните въздействия спрямо ценни ландшафти.

Културно-историческо наследство:

24. Съгласуване на всички бъдещи инвестиционни намерения с компетентните органи.

Биологично разнообразие:

25. Мониторинг на биоразнообразието (орнитолог/херпетолог/биолог) за инвестиционни предложения в територии на 5 km от защитени зони по Директива за птиците и на 2 km от защитени зони по Директива за местообитания по методика, съгласувана с МОСВ/ИАОС, като необходимостта, обхвата и продължителността на проучванията, се определят от компетентния орган за всеки конкретен случай в рамките на приложимите процедури по ЗООС и ЗБР.

26. Преди реализацията на ИП за вятърни генератори в Зони 13, 14, 15, 18, 22, 23, 24 и 25 да се извършва предконструкционен мониторинг по отношение на хищни птици и съобразяване на ИП и системата за ранно предупреждение с данните от него.

27. При рекултивация и озеленяване на нарушени терени да се използват само местни растителни видове.

28. Преди началото на строителни дейности да се проведе теренно проучване за наличие на растения, земноводни, влечуги и бозайници по Приложение № 3 от ЗБР в засегнатата територия от ботаник/херпетолог/специалист по бозайници/биолог. При установяване на такива те да бъдат преместени в подходящо местообитание в близост.

29. За Зони 17–21 и 23 - ситуиране на турбини и пътища извън радиус 500 m от местообитания за бърлога на мечка и 200 m – на вълк.

30. Адаптивно спиране на турбините при условия на висока прилепна активност, определени индивидуално от хироптеролог за всеки парк въз основа на предконструкционен акустичен мониторинг.

31. На база на резултатите от мониторинга по мярката в т. 26 и консултации с компетентния орган- ако се определи наличието на активни гнезда на чувствителни видове птици, да не се изграждат ветрогенератори във видово -специфични буфери (съгласно „Насоки за извършване на преценка на вероятната степен на въздействие на инвестиционни предложения (ИП) за изграждане на вятърни генератори (ВГ) върху конкретните местообитания и/или видове, предмет на опазване в защитените зони“).

32. При проектиране на конкретни инвестиционни предложения — ориентацията на редиците турбини, разстоянията между тях и наличието на свободни коридори да се определят въз основа на резултатите от орнитологичния мониторинг и в зависимост от спецификите на съоръженията.

33. Осветлението на съпътстващите съоръженията към ветроенергийните паркове да бъде проектирано така, че да не привлича екземпляри от ентомофауната като хранителна база за прилепи.

Здравно-хигиенни условия на средата:

34. Прилагане на заложените мерки по останалите компоненти и фактори на средата, така че да се гарантира опазване на околната среда от дейностите в границите на приоритетните зони и новоизградените вятърни паркове и да не се допуска влошаване на здравно-хигиенните условия на средата.

Отпадъци:

35. Недопускане нерегламентирано съхраняване и последващо третиране на образувани отпадъци.

Опасни химични вещества и риск от големи аварии:

36. Стриктно спазване на всички инструкции за работа с опасни вещества. Строг контрол и управление.

37. Реализирането на конкретни инвестиционни предложения по плана, в близост до предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал, да става след анализ и оценка на потенциалните въздействия върху безопасността в предприятията/съоръженията.

Вредни физични фактори:

38. Използване на технически изправни машини, съоръжения и транспортни средства, така, че да не се допуска генерирането на наднормени шумови нива.

39. Реализация на бъдещи ИП да става въз основа на данни от предварително извършени моделирания на очакваното акустично натоварване на средата от функционирането на вятърните перки, вкл. и в кумулативен аспект с други подобни ИП в района.

II. Мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при прилагането на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия:

1. На всеки три години Дирекция „Политика по изменение на климата“ към МОСВ, да изготвя доклад по наблюдението и контрола при прилагането на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите неблагоприятни последствия от осъществяването му, който да представя в МОСВ за одобряване **не по-късно от 1 юли на съответната година.**

2. Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на План за определяне на приоритетни зони за развитие на обекти за производство на електрическа енергия от вятърна енергия да се извършват въз основа на следните мерки и индикатори:

Мярка по наблюдение и контрол	Индикатори	Единица мярка	Периодичност на измерването и орган по контрол
Контрол на одобрени за реализиране ИП съобразно зоните, предвидени с План за ПЗ	Брой и местоположение на одобрени ИП	бр.	Съответната РИОСВ
Мониторинг на приложените смекчаващи мерки съгласно ППЗ, и настоящото становище, при развитието на отделните проекти в зоните от План за ПЗ.	Приложени смекчаващи мерки	бр.	Съответната РИОСВ/БД Възложител
Контрол за спазване на изискването за използване на местни видове при рекултивация	Липса на предвиждания и използване на неместни и/или инвазивни видове при рекултивация		При рекултивация; РИОСВ
Контрол за спазване на изискванията за предварително обследване и преместване на защитени видове преди строителство	Проведени обследвания / брой преместени индивиди	бр.	Преди строителство за всяко ИП; РИОСВ
Мониторинг на смъртност от сблъсък	-Брой трупове на целеви видове птици при стандартни обходи; -Брой трупове на прилепи при стандартни обходи	бр. трупове на месец	Ежемесечно Ежемесечно от април–октомври
Контрол на ефективността на системата за ранно предупреждение	Брой спирания на ветрогенератори	бр. спирания	Непрекъснато: обобщен годишен доклад до РИОСВ

3. При констатиране неблагоприятни последствия върху околната среда да се предложат и предприемат своевременни мерки за възможното им отстраняване.

Настоящото становище не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на ЗООС и други специални закони и подзаконови нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на възложителя и/или преди изменение на плана възложителят, съответно новият възложител трябва да уведоми МОСВ своевременно, съгласно чл. 88, ал. 7 от ЗООС.

На основание чл. 28 от Наредбата за ЕО възлагам на директорите на РИОСВ-София, РИОСВ-Хасково, РИОСВ-Стара Загора, РИОСВ-Шумен, РИОСВ-Русе, РИОСВ-Велико Търново, РИОСВ-Плевен, РИОСВ-Враца, РИОСВ-Монтана, РИОСВ-Смолян и БДДР, БДЧР, БДЗБР и БДИБР за управление на водите контрола на поставените условия и мерки в рамките на тяхната компетентност.

На основание чл. 88, ал. 3 от ЗООС, заинтересованите лица могат да обжалват становището пред Върховния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс в 14-дневен срок от съобщаването му.

Дата: 17.06.2026г.

МИНИСТЪР:
РОСИЦА КАРАМФИЛОВА – БЛАГОВА

